AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2009.7.17.
COM(2009) 382 végleges

2009/0105 (COD)

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1080/2006/EK rendeletnek a marginalizált közösségeket segítő, lakáscélú intézkedések támogathatósága tekintetében történő módosításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

- **A javaslat okai és céljai**

A javaslat célja az ERFA pénzügyi támogatásának engedélyezése az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén vagy azután csatlakozott tagállamokban élő, marginalizált közösségeket segítő, lakáscélú intézkedésekre. Az új tagállamokban az ilyen közösségek túlnyomó többsége vidéki térségekben és menhelyeken (vidéken és városokban egyaránt) élnek, és nem kaphatnak ERFA-támogatást.

Az ERFA-rendelet[1] 7. cikkének (2) bekezdése az új tagállamokban lehetővé teszi a lakáscélú intézkedések támogathatóságát. Az eddigi tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a támogathatósági feltételek nem állnak teljesen összhangban a területek tényleges igényeivel.

Az ERFA rendelkezései értelmében valójában a lakáscélú intézkedések a *város*fejlesztési műveletek keretében, *meglévő lakások felújításának* formájában jöhetnek létre. Ebből adódóan a vidéki térségekben lakáscélú intézkedésre, illetve a városokban vagy vidéken a nagyon rossz állapotban lévő „házak" helyére újak építésére az ERFA-támogatás nem vehető igénybe.

Ez a kérdés egyre inkább aggasztja az EU-t, ezért egyre nagyobb kötelezettséget vállal a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem iránt, ideértve a romák különleges helyzetét is. Az Európai Parlament[2] és a Tanács[3] már többször felkérte a Bizottságot, hogy lépjen fel az ilyen súlyosan nélkülöző és marginalizált közösségek integrációjának elősegítése érdekében. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy a strukturális alapok keretében intézkedéseket javasol az ilyen közösségek életkörülményeinek javítása céljából.

Az ERFA-rendelet mostani módosítására vonatkozó javaslat e kötelezettségvállalás jegyében született.

Ezen túlmenően egyszerűsítési okokból ez a javaslat az ERFA-rendelet 7. cikke (2) bekezdésének kisebb szövegezési módosítását is tartalmazza azzal a kerettel kapcsolatban, amelyen belül a városi lakáscélú intézkedés az EU-12 országok számára kedvező, meglévő támogathatósági szabályok bármilyen módosítása nélkül történik, különös tekintettel az alábbiakra:

i. Az ERFA-rendelet 7. cikkének (2) bekezdése a Bizottság számára végrehajtási hatáskört biztosít a területek azonosításához szükséges kritériumlista meghatározását, valamint a támogatásra jogosult intézkedések listáját illetően. A Bizottság az 1828/2006/EK rendelet 47. cikkében gyakorolta e hatáskörét. Mivel azonban a

---

1 Az Európai Parlament és a Tanács 1080/2006/EK rendelete (2006. július 5.), legutóbb a 397/2009/EK rendelettel módosítva, HL L 210., 2006.7.31., 1. o.

2 Az Európai Parlament 2009. március 11-i állásfoglalása a romák szociális helyzetéről és munkaerő-piaci hozzáférésük javításáról az EU-ban (2008/2137(INI))

3 A Tanács következtetése a romák integrációjáról, Luxembourg, 2009. június 8.

tényleges lakhatási körülmények igen sokfélék, a Bizottság által meghatározott kritériumok nem bizonyultak megfelelőnek. A kritériumok ezért most egyszerűbbé válnak. Az 1828/2006/EK rendelet 47. cikkében foglalt, már folyamatban lévő egyszerűsítés érvényesítése érdekében az a javaslat született, hogy a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskör választható legyen, és ne legyen kötelező érvényű.

ii. Az egyértelműség kedvéért a meglévő épületekben az intézkedések típusait (a lakóházak közös helyiségeinek felújítására, a köztulajdonban álló épületek felújítására és átalakítására, hogy „szociális lakások" legyenek belőlük) be kell illeszteni a rendeletjavaslatba.

iii. Végül az ERFA-rendelet 7. cikke (2) bekezdésének jelenlegi szövegezését, azaz „a kiadásokat integrált városfejlesztési művelet vagy prioritási tengely keretében kell programozni az állapotromlással és társadalmi kirekesztéssel küzdő vagy azzal fenyegetett területeken" szövegrészt át kell fogalmazni. Ezért az a javaslat született, hogy a „művelet" és „prioritási tengely" kifejezés helyébe az „integrált megközelítés" kifejezés lépjen, ami biztosítja, hogy a lakáscélú intézkedés egy szélesebb körű beavatkozás része, amely magában foglalja a lakhatással kapcsolatos olyan szempontokat is, mint pl. a térség szociális szolgáltatásait, közterületeit, kultúráját, oktatását, közlekedési infrastruktúráját, gazdasági tevékenységeit, függetlenül a finanszírozás forrásától.

- **Általános háttér**

Minden polgár, különösen a legkiszolgáltatottabb polgárok számára a lakáshoz való hozzáférés és az elfogadható lakhatási körülmények társadalmunk egyik alapkövetelménye.

A súlyosan nélkülöző és marginalizált közösségek életkörülményei az esetek túlnyomó többségében lesújtóak. A magas munkanélküliségi ráta, az alacsony iskolázottsági szint, a szakképzettség hiánya, az egészségügyi szolgáltatások hiánya, a bűnözés, a területi szegregáció, a társadalmi kirekesztés, a fajgyűlölet és a kilakoltatások igen sötét képet festenek, ami szöges ellentétben áll az Európai Unió alapvető értékeivel.

A strukturális alapok pénzügyi támogatása számottevően hozzájárulhat a nemzeti hatóságok azirányú törekvéseihez, hogy végleg búcsút mondhassanak ennek az elfogadhatatlan helyzetnek. A finanszírozás ezért az ERFA-rendelet értelmében a jelenleg nem támogatható, ilyen közösségeket segítő lakáscélú intézkedések számára is igénybe vehetővé válik, azaz i. a lakáscélú intézkedések már nem csak a városokra korlátozódnak, és ii. a lakáscélú intézkedések alkalmazhatók az igen rossz állapotban lévő lakások helyére újak építésére is függetlenül attól, hogy hol találhatók (városban vagy vidéken).

Az indokolatlan megkülönböztetés elkerülése végett a javasolt támogatások vezérelve a romák befogadásának második alapelve, amely szerint a romák célcsoportjának szánt támogatások nem zárnak ki hasonló társadalmi-gazdasági körülmények között élő, más közösségeket[4].

---

[4] „A romák kifejezett, de nem kizárólagos célba vétele döntő fontosságú a társadalmi befogadási kezdeményezések szempontjából. Azt jelenti, hogy a romák alkotják a célcsoportot, **ám más, hasonló**

A súlyosan nélkülöző, marginalizált közösségeket segítő, lakáscélú intézkedések továbbá csak része egy igen összetett problémának. Ezért a kérdést többdimenziós, nemzeti szinten meghatározandó, integrált megközelítés keretében kell kezelni szoros partnerségekkel, és érvényesítve az oktatás, szociális ügyek, integráció, kultúra, egészségügy, foglalkoztatás, biztonság stb. szempontjait. A jelenlegi ERFA-rendeletet módosító javaslat célja tehát az integrált megközelítés keretén belül elfogadható lakhatási körülmények megteremtése. Ezzel összefüggésben a hatóságok szerepe különösen fontos a végrehajtás minden fázisában.

- **Meglévő rendelkezések a javaslat által érintett területen**

Az energiahatékonyságra és a megújuló energiákra irányuló támogatások kivételével, amely valamennyi tagállam által igénybe vehetők, a lakásszektorban az ERFA támogatását kizárólag azok a tagállamok vehetik igénybe, amelyek 2004. május 1-jén vagy azután csatlakoztak az Európai Unióhoz, feltéve hogy teljesülnek az 1080/2006/EK rendelet 7. cikke (2) bekezdésében és az 1828/2006/EK bizottsági rendelet 47. cikkében előírt feltételek.

A fent leírtak alapján ezek a feltételek nem elegendőek a marginalizált közösségek különleges lakhatási problémáinak kezeléséhez. Meg kell azt is jegyezni, hogy az 1698/2005/EK rendelet értelmében az EMVA már részt vállal a lakásszektorban a vidéki térségekben (pl. 3. tengely: „A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása”; 52. cikk b) pontjának ii. alpontja: „a falvak megújítása és fejlesztése”).

Vidéken a marginalizált közösségeket segítő, lakáscélú intézkedések, amelyeket az EMVA és az ERFA egyaránt támogat, és az ESZA hozzájárulását is élvező integrált megközelítések keretében kerülnek végrehajtásra, jócskán megnövelik a rendelkezésre álló pénzügyi támogatást. Az integrált megközelítés keretében az alapok közötti kiegészítő jelleg a tagállamok kompetenciájába fog tartozni a szinergikus hatás optimalizálása érdekében.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzéseivel**

A javaslat teljes mértékben összhangban áll az EU-nak a megkülönböztetésmentesség, az esélyegyenlőség, a gazdasági és szociális kohézió, a regionális fejlesztés és a területi kohézió terén kijelölt politikai célkitűzéseivel.

2. KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELTEKKEL, HATÁSVIZSGÁLAT

- **Konzultáció az érdekeltekkel**

---

társadalmi-gazdasági helyzetű személyek sincsenek kizárva…” A romák társadalmi befogadásának közös alapelvei a romák társadalmi befogadásával foglalkozó, integrált uniós fórum 2009. áprilisi első találkozóján megvitatottak szerint, mellékelve a romák befogadásáról szóló tanácsi következtetésekhez, Luxembourg, 2009. június 8.

A konzultáció módja, a legfontosabb célterületek és a válaszadók köre

A nemzeti hatóságokkal, valamint a marginalizált közösségek képviselőivel és az Európai Parlament képviselőivel több alkalommal is zajlott informális konzultáció az ERFA-rendelet 7. cikkének (2) bekezdése által a marginalizált közösségek számára kínált lehetőségekről, az akadályokról és ezek elhárításának különféle lehetőségeiről.

Az észrevételek és felhasználásuk rövid ismertetése

A konzultációkból az derült ki, hogy az 1080/2006/EK rendelet értelmezéséből eredő megoldások önmagukban nem elegendőek.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Külső szakértők bevonására nem volt szükség.

- **Hatásvizsgálat**

Ez a javaslat lehetővé teszi, hogy az ERFA pénzügyi támogatását igénybe lehessen venni lakáscélú intézkedésre olyan esetekben, amikor a marginalizált közösségek életkörülményei különösen rosszak, és nagy a társadalmi kirekesztettség mértéke. Mindez csak a meglévő szabályozási keret módosításával lehetséges.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

- **A javaslat összefoglalása**

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1080/2006/EK rendelet 7. cikke (2) bekezdésének javasolt módosítása arra törekszik, hogy az új államok marginalizált közösségei számára lehetővé tegye, valamint megkönnyítse a lakáscélú intézkedéseket azokban az esetekben, amikor a jelenlegi rendelkezések alkalmazandók. Tekintettel a támogatás összetettségére, fontos, hogy a nemzeti hatóságok integrált megközelítés keretében járjanak el.

Egyszerűsítési okokból továbbá a meglévő rendelkezés kisebb szövegezési módosításáról is javaslat született.

- **Jogalap**

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1080/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdése előírja az új tagállamokban a lakásszektorban alkalmazandó támogathatósági feltételeket.

- **A szubszidiaritás elve**

A javaslat megfelel a szubszidiaritás elvének oly módon, hogy kibővíti az új tagállamoknak a marginalizált közösségeknek szánt, lakáscélú intézkedési lehetőségeit az általuk megfelelőbbnek vélt módon, miközben a támogatás alapfeltétele az integrált megközelítés marad. Mindez lehetővé teszi az egyes közösségek sajátosságainak „megragadásával”, de alapvetően közös módszer használatával történő támogatást.

- **Az arányosság elve**

A javaslat megfelel az arányosság elvének, ugyanis kizárólag arra korlátozódik, hogy a marginalizált közösségek megsegítésére engedélyezni lehessen a lakásszektorban az ERFA-támogatás igénybevételét, valamint olyan esetekre, amikor a jelenlegi rendelkezések nem alkalmazhatók. A támogatás azokra a tagállamokra korlátozódik, ahol a probléma jelenleg is fennáll.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Javasolt jogi aktus: rendelet.

A Bizottság már kimerítette a jelenlegi szabályozás kínálta lehetőségeket. A korlátozott támogathatóságot előíró jelenlegi szabályok még a legrugalmasabb értelmezés mellett sem engedélyezik a lakáscélú intézkedést a városokon kívül vagy a meglévő menhelyek helyére házak építését az új tagállamokban élő marginalizált közösségek megsegítésére.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZAT

A javaslatnak nincs a közösségi költségvetést érintő vonzata.

Javaslat:

2009/0105 (COD)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS .../2009/EK RENDELETE

az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1080/2006/EK rendeletnek a marginalizált közösségeket segítő, lakáscélú intézkedések támogathatósága tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 162. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára[5],

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[6],

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére[7],

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően,

mivel:

(1) A Közössége gazdasági és szociális kohéziójának fokozása céljából az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén vagy azután csatlakozó tagállamokban szükség van a meglévő lakóépületek felújítására irányuló korlátozott intézkedések támogatására. Ezeket a támogatásokat az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és az 1783/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. július 5-i 1080/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[8] 7. cikke (2) bekezdésében előírt feltételek mellett lehet igénybe venni.

(2) A kiadásokat integrált városfejlesztési művelet vagy prioritási tengely keretében kell programozni az állapotromlással és társadalmi kirekesztéssel küzdő vagy azzal fenyegetett területekre. Az egyértelműség kedvéért a városokban a lakáscélú intézkedések végrehajtásának feltételeit egyszerűsíteni kell. Ezért a lakáscélú intézkedésekre szánt kiadásokat a különböző paraméterek figyelembevételével kell programozni, függetlenül a finanszírozás forrásától. Azt is meg kell jegyezni, hogy csak meglévő épületekre adhatók támogatások.

(3) Azokban a tagállamokban, amelyekre az 1080/2006/EK rendelet 7. cikke (2) bekezdése alkalmazandó, számos marginalizált közösség él a városokon kívül is. Ezért

---

5 HL C […], […], […] o.
6 HL C […], […], […] o.
7 HL C […], […], […] o.
8 HL L 210., 2006.7.31., 1. o.

ki kell terjeszteni a lakáscélú intézkedések kiadásainak támogathatóságát ezekre a vidéki területeken élő közösségekre is.

(4) Függetlenül attól, hogy ezek a közösségek városokban vagy vidéken élnek, mivel lakhatási körülményeik rendkívül szegényesek, támogathatóvá kell tenni a meglévő házak helyett új házak építésére fordított kiadásokat is.

(5) A romák befogadásáról szóló közös alapelvek második elvével összhangban, amelyet a Tanács a romák befogadásáról szóló, 2009. június 8-i következtetéseiben újra hangsúlyozott, adott célcsoportra irányuló támogatások nem zárhatnak ki hasonló társadalmi-gazdasági körülmények között élő, más közösségeket.

(6) A közös alapelvek első elvével összhangban a szegregáció kockázatának csökkentése érdekében a marginalizált közösségeknek szánt lakáscélú intézkedések egy integrált megközelítés keretén belül hajtandók végre, amely különösen az oktatás, az egészségügy, a szociális ügyek, a foglalkoztatás és a biztonság terén hozott intézkedéseket foglal magában.

(7) A jelenlegi szabályozási keret értelmében a területek azonosításához szükséges kiválasztási kritériumokon egyszerűsítési eljárást kell elvégezni. A tagállamok lakhatási helyzetének sokféleségére való tekintettel ezeket a kritériumokat decentralizált módon kell meghatározni. A Bizottságnak ezért nem kötelessége ilyen kritériumok elfogadása.

(8) Az 1080/2006/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1080/2006/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„2. A lakáscélú kiadások – az (1) bekezdésének a) pontjában meghatározottak szerint az energiahatékonyság és a megújuló energiák használata kivételével – kizárólag az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén vagy ezután csatlakozott tagállamok esetében, és az alábbi feltételek mellett támogathatók:

a) a kiadásokat az egyik alábbi kereten belül kell programozni:

i. az állapotromlással és társadalmi kirekesztéssel küzdő vagy azzal fenyegetett területekre irányuló, integrált városfejlesztési megközelítés kerete,

ii. a marginalizált közösségekre irányuló integrált megközelítés kerete.

b) A lakáscélú kiadásokhoz nyújtott juttatás vagy az érintett operatív programoknak nyújtott ERFA-juttatás legfeljebb 3 %-áig vagy pedig a teljes ERFA-juttatás 2 %-ig terjed.

Az első albekezdés a) pontjának i. alpontja alkalmazásában a kiadásokat az alábbi intézkedések egyikére kell korlátozni:

- már meglévő többcsaládos lakóház közös helyiségeinek felújítása,

- hatósági tulajdonban vagy nonprofit szolgáltató tulajdonában lévő, alacsony jövedelmű háztartások vagy a különleges szükségletekkel rendelkezők számára lakóhelyül használt, meglévő épületek felújítása vagy használatának megváltoztatása.

Az első albekezdés a) pontjának ii. alpontja alkalmazásában az intézkedések kiterjedhetnek a meglévő házak helyére új házak építésére is.

A Bizottság az 1083/2006/EK rendelet 103. cikkének (3) bekezdésében említett eljárással összhangban elfogadhatja az első albekezdés a) pontjának i. alpontjában említett területek azonosításához szükséges kritériumlistát, valamint a támogatásra jogosult intézkedések listáját".

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, […]-án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
[…]	*[…]*